

Дерево Вернера Крумме

Семинар розроблено на основі історії Вернера Крумме ▶ див. Історії, с. 17
Автори: Піотр Доброш, Лукас Мейсель

цільова група	учні у віці 14-18 років (брати участь можуть також і старші учні) розмір групи: 16-20 чоловік
проблеми	- «Справедливі серед народів світу» - II Світова війна - Голокост - відповідальність
мета	Поглиблення свідомості в прийнятті учасниками семінару рішень і пов'язаних з ними наслідків: - усвідомлення багатогимірності історії - представлення історії конкретної людини – «Справедливого серед народів світу» - показання труднощів в наданні допомоги під час II Світової війни
освітні результати	Уміння: - аналіз, узагальнення та презентація інформації здобутої під час праці в групі Знання: - про «Справедливих серед народів світу» та Голокост Позиції: - здатність подивитися на історію з різних точок зору - усвідомлення важливості та наслідків прийнятих рішень - розуміння механізму стереотипів і упереджень в суспільстві - більше співчуття
тривалість	90 хв.
потрібні матеріали	- 10 фліпів або аркушів паперу А3 - 10 маркерів (різних кольорів) - малярський скоч - ножиці - аркуші паперу А4 (різних кольорів) - 10 ручок
вимоги до людини, яка веде семінар	базові знання про «Справедливих серед народів світу», Голокост і II Світову війну ▶ див. www.righteous.info
вимоги до учасників	- історичні знання з періоду 1933-1945 - однаковий рівень знань серед учасників про Голокост - знання наступних термінів: антисемітизм, Нюрнберзькі закони, депортації, концтабори, зміни на політичній карті Європи, Яд Вашем ▶ див. www.righteous.info .

Хід уроку крок за кроком

1. ВСТУП – вступ (20 хв.)

Мета: вступ до теми, створення позитивної робочої атмосфери.

► **ВКАЗІВКА:**

Під кінець завдання група повинна мати ідеалізований образ «Справедливих серед народів світу».

а) **Привітання** (3 хв.)

Представте себе (якщо це необхідно) і коротенько основну ідею семінару.

б) **«Справедливі серед народів світу»** (2 хв.)

Покажіть групі фліп, на якому написано наступне визначення:

«справедливий серед народів світу» це людина неєврейського походження, яка ризикуючи власним життям, рятувала євреїв під час Голокосту. Запитайте, чи визначення є зрозумілим, при необхідності додатково його поясність. Потім повісьте фліп на видному місці.

в) **«Літаючі плакати»** (15 хв.)

Поділіть учасників на три групи. Кожна з них повинна отримати фліп з наступними гаслами (пов'язаними із «Справедливими»):

- мотивації
- рішення
- наслідки

Дайте кожній групі 3 хв., для того щоб записати усі асоціації, які спадають їм на думку. Після цього, попросіть їх обмінятися плакатами. Повторіть це ще раз. Кожна група повинна мати можливість попрацювати над кожним з трьох гасел. Попросіть учасників повернутися в коло і сісти поруч з людьми, з якими вони виконували це завдання. Представник кожної групи повинен запрезентувати результати праці. Не коментуйте. Поясніть учасникам, що ви ще повернетесь до фліпів в кінці заняття.

2. «Дивлячись на фотографію» (20 хв.)

Мета: перевірка асоціацій учасників, які спадають їм на думку, коли вони розмірковують про «героїв».

Примітки: фотографії, використані в цьому завданні не мусять в очевидний спосіб асоціюватися з «Справедливими серед народів світу».

а) **Аналіз фотографій** (10 хв.)

Скажіть групі, що з цього моменту вони будуть працювати як дослідники конкретної історії. Першим кроком буде інтерпретація фотографій ► див. Додаток 1, згідно з питаннями до фотографій ► див. Додаток 2. Поділіть учасників на 4 групи (в кожній групі повинна бути однакова кількість учасників). Кожна з них повинна отримати дві фотографії і відповіді з питаннями. Попросіть їх дати відповіді на отримані питання і записати їх на фліпах.

б) **Представлення тези** (10 хв.)

Попросіть групи сісти в коло і запрезентувати свої фотографії та результати їх аналізу. Після всіх презентацій можете задати наступні питання:

- Чи важко було знайти відповідь?
- Що може викликати проблеми під час такого аналізу?
- Що є підґрунтям Ваших припущень?

Примітка:

Можете роздати кожній групі усі 6 фотографій.

5-хвилинна перерва (якщо є така потреба).

3. Справедливий Вернер Крумме (10 хв.)

Мета: ознайомлення учасників з історією Вернера Крумме.

Представте коротку історію Вернера Крумме. Використайте фотографії, для того щоб історія була більш правдивою і привабливою. Не розказуйте учасникам про всі деталі історії. Опис. ► див. Додаток 3.

Примітки:

- Не вводьте додаткову інформацію про історію (напр. релігійні та політичні переконання сім'ї Крумме чи обставини смерті Рут).
- В випадку, якщо група допитувалася б про деталі, поясніть, що ви ще повернетесь до цієї історії.
- При необхідності подайте додаткову інформацію про історичний контекст.

4. Дерево «Справедливого» (45 хв.)

Мета: зрозуміння складності історії на основі власних досліджень.

а) Дослідження матеріалів (20 хв.)

Покажіть групі фліп з намальованим деревом ► див. Додаток 4, і поясніть, що більшість «Справедливих», які були нагороджені Яд Вашем, на Алеї Справедливих в Єрусалимі посадили дерево. Люди, які отримали медаль протягом останніх кілька років не мали змоги цього зробити (мають тільки пам'ятну інформаційну таблицю), оскільки на Алеї Справедливих забракло місця.

Поділіть групу на малі 3-особові групи. Кожному з них роздайте ті ж самі дослідні матеріали: опис історії, фотографії і документи ► див. Додаток 5. Скажіть їм, що використовуючи ці матеріали, вони повинні знайти відповіді на питання, написані на фліпі:

- 1) мотивації героїв (корінь)
- 2) рішення героїв (кора)
- 3) наслідки героїв (листок)

Кожній трійці роздайте по три швидше підготовлені «картки-шаблони» в формі кореня, кори і листка – одна картка одна відповідь. Попросіть учасників, щоб вони написали відповіді у формі коротких речень. Коли групи закінчать роботу попросіть їх причепити ці відповіді до фліпа з намальованим деревом (його можна також повісити на стіні).

б) Представлення результатів дослідження (20 хв.)

Попросіть учасників повернутися у коло. Скажіть їм, що ви прочитаєте усі відповіді, починаючи від кореня, через кору і закінчуючи реченням написаним на листках.

Зазначте, що під час читання відповідей кожен з учасників може підняти руку і попросити пояснення. До витлумачення незрозумілих стверджень варто повернутися ще раз після прочитання усіх відповідей. Позвольте їм бути ініціаторами дискусії. Якщо ж вони не розпочнуть її самі, можете поставити такі запитання:

- Чому ви обрали саме ці відповіді/ствердження?
- Які інші чинники могли б бути важливими?
- Чи важко було вам шукати відповіді (навіть і одну з них)?
- Чому, на вашу думку, всі обрали однакові/різні відповіді?
- Чи помічаєте ви якусь схожість/різницю з відповідями із «літаючих плакатів», на яких ви також склали список мотивацій, рішень і наслідків вчинків «Справедливих»?

Підведіть підсумки дискусії і скажіть групі, що пошуки відповідей є досить важкими. Запитайте учасників, як вони почували себе під час аналізу матеріалів. Чи вважають вони, що історія, яка відбулася 70 років тому, є і надалі цікавою та зворушливою? Розпочніть дискусію, а на кінець підсумуйте міркування групи.

в) Підсумки (5 хв.)

Підбийте підсумки. Що ви зробили під час семінару? Зауважте, що деякі люди пов'язані з цією історією надалі живуть (сестри Ласкер).

Примітки

- Постарайтеся не представляти себе перед учнями в ролі морального авторитету. Позвольте групі знайти те, що для них є найважливішим.
- Під час роботи можете включити музику для створення позитивної атмосфери.
- Слідкуйте за часом – якщо група вимагає його більше або ж менше, будьте еластичним.
- Можете використати відеоматеріали, які знаходяться на сторінці Яд Вашу (www.yadvashem.org).
- Конспект є так складений, що його можна використати для представлення історій інших «Справедливих».
- Ви можете продовжити працювати над темою і пошукати інформацію про «Справедливих» з вашого регіону.
- Можете також надати групі інформацію про проект і запросити їх до подальшого вивчення історії Вернера Крумме та інших «Справедливих» на сторінці в інтернеті: www.righteous.info.

Додатокі

- а) Матеріали для учасників
- ДОДАТОК 1. Набір фотографій.
 - ДОДАТОК 2. Питання до фотографій.
 - ДОДАТОК 3. Коротка історія Вернера.
 - ДОДАТОК 4. Дерево Вернера.
 - ДОДАТОК 5. Матеріали дослідження.